

Z á p i s

ze 4. zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV
konaného dne 28. dubna 1962 v Pedagogickém ústavu J.A.Komenského.

Přítomni : Čl.kor. J. Váňa, čl. kor. V. Chmelař, prof. Dr. J. Doležal, prof. Dr. G. Pavlovič, prof. Dr. Vl. Tardý, prof. Dr. J. Linhart, doc. Dr. J. Novotný, Dr. D. Kováč C.Sc., doc. J. Kotoč, M. Jelínek, Ing. A. Boháč, Dr. B. Kujal C.Sc.

Omluveni : Doc. Dr. J. Skalková-Procházková, Doc. Dr. K. Angelis, doc. Dr. L. Bakoš, prof. Dr. K. Galla.

Přizváni : S. Zapletal, s. Strídová z NČSAV /k bodu 3./.

Program : 1. Kontrola zápisu.

2. Příprava pracovní porady o významu a úkolech psychologie ve výstavbě komunistické společnosti u nás /s. Kováč, s. Doležal/.
 3. Zhodnocení časopisu Čs. psychologie a nedořešené ediční náměty /s. Váňa, s. Chmelař/.
 4. Zhodnocení I. psychologického sjezdu /s. Tardý/.
 5. Celková účast pracovišť na konferenci společenských věd /viz přehled/.
 6. Náměty na nové členy ČSAV /s. Váňa, s. Chmelař/.
 7. Předběžná zpráva o průběhu prověrky PÚ JAK ČSAV /s. Pavlovič/ a PL SAV /s. Chmelař/.
 8. Obhajoby doktorských a kandidátských disertačních prací /s. Galla, s. Tardý/.
 9. Zprávy z presidia /s. Váňa/.
 10. Různé.
-

Schůzi zahájil a řídil předseda kolegia čl.kor. J. Váňa.

1. Zápis z minulého zasedání byl schválen s těmito připomínkami :

a/Složení pracovní skupiny pro prověrku PL SAV je správně :
s. Chmelař /vedoucí skupiny/, s. Bakoš, s. Pardel.

b/na návrh prof. Linharta byla v bodě 4. škrtnuta část věty :
Připomínky se týkaly psychologické části plánu, která není ještě plně zkonsolidována"- , další část věty "množství úkolů a přílišného zatížení některých pracovníků aj." týkalo se celého ústavu nikoli jen oddělení pedagogické psychologie.

c/návrh s. Chmelaře o posledním odstavci zápisu se týkal XVII. psychologického kongresu v srpnu 1963 ve Washingtonu.

./.

2. Příprava pracovní porady o významu a úkolech psychologie ve výstavbě komunistické společnosti u nás.

Prof. Doležal přednesl ústně návrh Komise pro psychologii ČSAV na zaměření a náplň pracovní porady o psychologii, připravované PL SAV. Navrhuje se, aby pracovní porada byla přípravou pro konferenci s mezinárodní účastí v příštím roce a aby její náplň byly hlavní úkoly psychologie v budování komunistické společnosti. Porady by se účastnili vybraní pracovníci, pracovníci z praxe a straničtí pracovníci. Pořadatelem porady by byla Čs. psychologická společnost, jejíž předsednictvo by převzalo úkoly přípravného výboru, a PL SAV. Organizační přípravou by bylo pověřeno PL SAV.

Po diskusi schválilo kolegium přednesený návrh a stanovilo, aby prof. Doležal zastupoval v přípravném výboru současně kolegium a aby spolu s Dr. Kováčem informoval kolegium o postupu příprav.

3. Zhodnocení časopisu Čs. psychologie.

Kolegium projednalo hodnocení časopisu Čs. psychologie, vypracované čl. kor. Chmelařem a vyslovilo s ním souhlas. V diskusi bylo konstatováno, že provedení časopisu roste, že však v souvislosti s rozšířením jeho rozsahu bude třeba posílit jeho kritický a bojovný charakter. Usneseno, aby s. Váňa upozornil akad. Macka, popř. přímo ministra školství na nutnost rozšířit rozsah časopisu Čs. psychologie a Pedagogika ve smyslu usnesení kolegia ze dne 24. února 1962.

Kolegium projednalo dále za účasti pracovníků NČSAV s. Zapletala a s. Střídové nedořešené ediční náměty /viz příloha/.

4. Zhodnocení I. psychologického sjezdu.

Kolegium projednalo zhodnocení I. psychologického sjezdu, vypracované prof. Tardym a vyslovilo s ním souhlas.

Po diskusi o využití sjezdových materiálů se kolegium usneslo doporučit k vydání v NČSAV monografii "Metodologické problémy současné psychologie" a mimo NČSAV cyklostilem nebo rotaprintem protokol sjezdu /viz příloha/.

5. Celková účast pracovišť na konferenci společenských věd.

Kolegium projednalo přehled diskusních příspěvků z pracovišť kolegia, které byly ohlášeny pro konferenci pracovníků společenských věd. Konstatovalo, že příspěvky, kterých je značný počet, nevyčerpávají hlavní problematiku obou oborů. Na druhé straně nelze považovat za nedostatek, že k jednomu problému se vztahuje i více příspěvků. Prof. Váňa upozornil, že pořadatelé konference se budou obracet nyní na jednotlivá pracoviště s žádostí o další příspěvky k problémům, které nebyly zpracovány a vyzval členy kolegia, aby v tom směru věnovali přípravě konference na svých pracovištích pozornost. Současně vyzval členy kolegia, kteří dosud své příspěvky nezaslali, aby tak urychleně učinili.

6. Náměty na nové členy ČSAV.

Kolegium projednalo předběžně návrh předaný býv. VI. sekci na zvolení prof. J. Doležala dopisujícím členem ČSAV, a návrh na zvolení prof. G. Pavloviče, který podali dva členové kolegia a katedra pedagogiky filosofické fakulty v Bratislavě. Dr. Kováč vyslovil názor, že zvolení za člena korespondenta není jen osobní poctou, ale má i širší společenský význam a že proto považuje za opodstatněné rozšířit počet návrhů, i když zřejmě nemohou být v příštích volbách hned realizovány. Po diskusi, v níž bylo zdůrazněno, že návrhy kolegia musí být reálné i co do jejich počtu, dospělo kolegium k závěru, aby k podnětu s. Kováče bylo přihlédnuto při konečném zpracování návrhu pro presidium ČSAV.

7. Předběžná zpráva o průběhu prověrky PÚ ČSAV a PL SAV.

Kolegium vzalo na vědomí předběžnou zprávu o průběhu prověrky PÚ ČSAV /prof. Pavlovič/ a PL SAV /čl.kor.Chmelař/, která probíhá v celku ve stanovených termínech. Na květnové schůzi kolegia bude projednáno konečné znění úvahy o rozvoji pedagogiky a psychologie s příslušnými návrhy /ss.Váňa a Kujal, s. Doležal/ a zprávy o výsledcích prověrky obou pracovišť. /ss.Pavlovič a Chmelař/. Kolegium uložilo jmenovaným soudruhům, aby včas předložili písemně příslušné návrhy.

8. Obhajoby doktorských a kandidátských disertačních prací.

Kolegium projednalo žádost prof. B.S. Urbana, profesora Karlovy university o připuštění k obhajobě doktorské disertační práce a usneslo se doporučit presidiu ČSAV, aby bylo zahájeno příslušné řízení.

Kolegium projednalo žádost s. Dr. Svatopluka Cenka, odborného pracovníka Výzkumného ústavu pedagogického v Praze a s. Vladimíra Staňka, odborného pracovníka Výzkumného ústavu pedagogického v Praze o prominutí kandidátských zkoušek a usneslo se doporučit Státní komisi pro vědecké hodnosti osvobození Dr. Svatopluka Cenka od kandidátských zkoušek v celém rozsahu a osvobodit Vladimíra Staňka od odborné zkoušky a od zkoušky z cizích jazyků.

Kolegium vzalo na vědomí návrh ředitele Pedagogického ústavu J.A.Komenského ČSAV aby oponenty kandidátské práce Miroslava Bartoně : Zásady uvědomělosti a aktivity při čtení uměleckých textů ve 2-5. třídě byli : prof. B.S. Urban, doc.Dr.Koříněk, a Dr. Fischer /psycholog, vzhledem k tomu, že jde i o problematiku psychologickou/.

9. Zprávy z presidia.

Členové kolegia byli seznámeni s výsledky společného zasedání presidia ČSAV a KU konaného dne 11.IV.1962 v Karolinu.

Projev akad. Málka na mimořádném valném shromáždění ČSAV prostudují s. Boháč, s. Kujal a s. Kováč a předloží kolegiu návrhy, jak by pedagogika a psychologie mohly přispět rozvoji zemědělské výroby.

10. Různé.

a/ Usneseno, aby diskuse ve Filosofickém ústavu dne 17. května 1962 o práci O. Pavlíka, která byla členům kolegia rozeslána, se účastnili ss.Kotoč, Galla, Linhart a Váňa. Podle výsledků diskuse zaujme kolegium k práci své stanovisko. Posudek akad. Chlupa bude rozeslán všem členům kolegia /zajistí s.Kojzar/.

b/ Kolegium projednalo a schválilo návrh konferencí na rok 1963 a 1964-1966 se zahraniční účastí /více než 30 účastníků/.

./.

Jde o tyto konference :

1. Pracovní konference o problémech využití psychologických poznatků v socialistické společenské praxi.

Pořádá : Čs. psychologická společnost a Psychologický ústav KU.

Navrhovaný termín : Březen 1963, délka trvání 3 dny.

Účastní se hosté z lidově demokratických zemí a SSSR v počtu asi 15. účastníků.

Referát o současném stavu využívání psychologických poznatků v lidově demokratických zemích a SSSR, projednání zásad a možností tohoto využívání a narýsování perspektiv dalšího vývoje.

2. Pracovní konference na tema : "Psychologie učení".

Pořádá : Čs. psycholog. společnost a Pedagog. ústav J.A. Konenského.

Navrhovaný termín : Rok 1964, délka trvání 4 dny.

Konference se účastní vědečtí pracovníci z SSSR a lidově demokratických zemí a též někteří významní pracovníci tohoto oboru ze západních zemí. Celkem asi 35 účastníků ze zahraničí.

Zaměření pracovní konference : Metodologické otázky výzkumu učení s zřetelům ke zvyšování efektivity vyučovacího procesu.

3. Pracovní konference se zaměřením na otázky vývoje psychiky.

Pořádá : Čs. psychologická společnost a Pedagogický ústav J.A.K.

Navrhovaný termín : Rok 1966, délka trvání 4 dny.

Vzhledem k významu tématu budou pozváni jak odborníci z SSSR a lidově demokratických zemí, tak i někteří významní pracovníci ze západních zemí v celkovém počtu asi 40 lidí.

Konference se bude zabývat základními otázkami povahy duševního vývoje, činitelů duševního vývoje a jeho řízení.

c/ Kolegium doporučilo vydávání "Zpráv Čs. psychologické společnosti" podle předloženého návrhu.

d/ Kolegium vysloveno na žádost VÚP souhlas s rozšířením komise pro obhajoby kandidátských disertačních prací o Dr. J. Meisnera, samostatného vědeckého pracovníka VÚP.

Příští zasedání kolegia se bude konat dne 19. května 1962 v 9 hod. v místnosti č.7. b budově VÚP v Praze. Kolegium ukládá s. Novotnému, aby do této schůzky připravil s komisí návrh, jak se kolegium bude postupně seznamovat s činností pracovišť, jakými formami zajistí styk, metodické ovlivňování a usměrňování těchto pracovišť at. ve smyslu prozatímního jednacího řádu kolegia.

Zapsal : Dr. J. K o j z a r

Schválil : čl. kor. J. V á ň a
předseda věd. kolegia.

příloha k zápisu ze 4. zasedání věd.kolegia pedagogiky a psychologie
konaného dne 28. dubna 1962 v Pedagogickém ústavu J.A. Komenského.

Ediční záležitosti kolegia :

I. Zástupce NČSAV s. Zapletal referoval o publikacích z oboru kolegia v edičních plánech. Do edičního plánu v roce 1962 je zařazen sborník "Z teorie výchovy a vyučování", rukopis je v tiskárně, do plánu na rok 1963 přejde patrně z výrobních důvodů sborník "Současné otázky psychologie v ČSSR". Byl plánován na rok 1962, rukopis však dosud do tiskárny postoupen nebyl. Podle sdělení prof. Doležala obdrží ho NČSAV do týdne.

II. Náměty k projednání :

1. Psychologický slovník /námět z 3.11.1960/.

Bude projednáno a předloženo Ediční radě po dodání nového nasti-
nu koncepce a ukázky hesel /s.prof.Tardy/. Býv.VI. sekce, kole-
gium pedagogiky a psychologie námět doporučuje.

2. Metodologické problémy současné psychologie.

Sborník /výběr/ z I.sjezdu psychologů /XII 1961/.
Námět bude nově projednán a podán po zpřesnění obsahu a rozsahu
/s.Doležal/.

3. Protokol z I. sjezdu psychologů v prosinci 1961.

Navrhuje se vydat cyklostilem nebo rotaprintem mimo NČSAV.
/s.Doležal/.

4. Komenský : De rerum humanarum emendatione consultatio catholica.

Kolegium schválilo po rozpravě návrh čl.kor. J. Váni /viz náte-
riál/ na diplomatické vydání díla podle původního námětového
listu s tou změnou, že dosavadní latinská předmluva bude nahra-
zena krátkou předmluvou v jazycích : českém, latinském, ruském,
anglickém, francouzském, německém a španělském a připojeny struč-
né ediční vysvětlivky. Doc. Patočka může použít své předmluvy
k publikaci jinde. Ediční rada ČSAV bude požádána o udělení sou-
hlasu k tisku na základě zmíněného návrhu a závěrečného vyjádře-
ní akad. Chlupa o změně předmluvy /s.Vána/.
Námět schválen výborem presidia ČSAV 18.XII.1957.

5. Sebrané spisy J.A.Komenského.

O situaci a perspektivách vydávání podal zprávu čl.kor. J. Vána.
Vydání Sebraných spisů sleduje a řídí oddělení společenských věd
ČSAV.

6. Abidka PÚ z 14.III.1962 - práce "Orevanšismu a militarismu ve
výchově západoněmecké mládeže".

Po informaci zástupce NČSAV a rozpravě doporučeno usilovat o vy-
dání této práce v SPN nikoli v NČSAV.

7. NČSAV podalo informaci o přípravách MŠK ke zpracování tematiky
"Problémy základního odborného učiva v předmětu základy výroby
na středních všeobecně vzdělávacích školách" pro knižní vydání.
Vede v patrnosti NČSAV.

8. Darwin : Expression of Emotions in Men and Animals.

Vzhledem k celkovému plánu knižní řady darwinismu a Darwinových
spisů /kolegium obecné biologie/ doporučuje se, pokud potrvá
průtah s rozhodnutím o této knižnici, vydat dílo Expression of
Emotions in Men and Animals jakožto základní dílo z hlediska
srovnávací psychologie zvláště, mimo zamýšlenou řadu. Vede v pa-
trnosti NČSAV.

9. /Sborník/ Názorné sdělování vědeckých poznatků a jejich propaga-
ce.-Projednání námětu se zatím odkládá, námět se vede dále
v patrnosti.